

Крајем октобра – ограничавајући фактор за развој јесењих усева је дефицит влаге у земљишту

Автор(и): Растителна заштита

Дата: 27.10.2024 Брой: 10/2024

Tokom naredne sedmodnevne periode, agrometeorološki uslovi će biti određeni relativno suvim vremenom i temperaturama bliskim uobičajenim vrednostima za kraj oktobra. U toku perioda, suša će se produbiti u većem delu zemlje i otežavaće setvu ozimih žitarica i normalan tok početnih faza vegetacije posejanih jesenjih useva. U nekim od severozapadnih i južnih regiona nema produktivne vlage u sloju zemljišta od 50 cm, a u sloju od 100 cm nivo rezervi zemljišne vlage je veoma nizak – ispod 50% poljskog vodnog kapaciteta (agrometeorološke stanice: Kneža, Bazovec, Kjustendil, Sandanski, Plovdiv, Pazardžik, Čirpan).

Relativno dobre rezerve vlage u zemljištu, iznad 75% poljskog vodnog kapaciteta, zabeležene su u slojevima od 50 i 100 cm na pojedinim mestima u istočnoj Bugarskoj (Silistra, Dobrič, Dolni Čiflik, Jambol), gde je tokom prve polovine jeseni zabeležena padavina agronomskog značaja.

Do kraja oktobra, na većini poljoprivrednih površina, ograničavajući faktor za razvoj jesenjih useva ostaje deficit zemljišne vlage. Tokom perioda, u usevima ozimih žitarica posejanih u prvoj polovini oktobra, primećujuće se faze nicanja i početnog formiranja listova. U najjužnijim regionima (agrometeorološka stanica Ljubimec), suša će dovesti u pitanje opstanak dela proklijalih useva.

Poznata je činjenica da se bugarska poljoprivreda razvija pod specifičnim agrometeorološkim uslovima. Klima zemlje karakteriše se deficitom atmosferske i zemljišne vlage tokom aktivne vegetacije useva i formiranja prinosa.

Poslednjih godina, primećuje se trend nedostatka agronomski efikasnih padavina u septembru i oktobru, posebno u južnoj Bugarskoj, što je ključni faktor za razvoj jesenjih useva.

Tim naučnika iz Nacionalnog instituta za meteorologiju i hidrologiju, Poljoprivredne akademije i Poljoprivrednog univerziteta, koji radi u okviru Nacionalnog naučnog programa "Zdrava hrana za jaku bioekonomiju i kvalitet života", razvija programe upravljanja gazdinstvima na osnovu naučnih rezultata.

Kako bi se prevazišle promene u hidrotermalnim uslovima, neophodno je sprovesti odgovarajuće promene u tehnologiji, u zoniranju useva i u razvoju sorti i hibrida sa visokom plastičnošću za maksimalno korišćenje prirodnih agroklimatskih resursa u svakom regionu zemlje.

Kako se možemo nositi sa trajnim klimatskim promenama u gajenju žitarica u zemlji?

Ovo je moguće putem:

- Pomeranja rokova setve kako bi se usevi prilagodili rastućim temperaturama;
- Gajenja jesenjih sorti sa odgovarajućim periodom razvoja, što će im omogućiti da maksimalno iskoriste akumuliranu zemljišnu vodu i temperature iznad 5 °C tokom meseci decembra, januara i februara;
- Korišćenja sorti i hibrida sa kraćim vegetacionim periodom, kao prolećnih useva u regionima sa letnjom sušom, i onih sa dužim vegetacionim periodom u regionima sa zimskom sušom;
- Fokusiranja na rane i srednje rane sorte tokom vegetacionog perioda od aprila do oktobra u uslovima suše i suše sa tendencijom porasta temperatura, što će omogućiti usevima da ranije završe svoj razvoj i eliminišu gubitak prinosa usled ekstremnih agrometeoroloških uslova;
- Traženja saveta i stručne pomoći od specijalista za primenu precizne poljoprivrede u kontekstu dinamički promenljivih agroklimatskih uslova, što će minimizirati troškove i povećati konkurentnost proizvodnje.

Stoga, v. prof. Zlatina Ur sa Instituta za biljne genetičke resurse "K. Malkov" – Sadovo preporučuje da se setva obične pšenice u južnoj Bugarskoj pomakne na prvu nedelju novembra, kako bi se omogućilo usevu da se razvija u periodu sa temperaturama bližim najpovoljnijim. Na taj način će se takođe optimizovati period rasta, posebno tokom faze nalivanja zrna kod žitarica.

Više na ovu temu:

Najbolji odgovor na promene agroklimatskih uslova je razvoj novih bugarskih sorti poljoprivrednih useva